

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **D. S.**, zastoupené JUDr. Šárkou Sedláčkovou, advokátkou, se sídlem Generála Svobody 17, Broumov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 2. 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 12. 2007, č. j. 28 Cad 22/2007 - 22,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 23. 2. 2007, č. X, jímž byl stěžovatelce podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), odňat od 24. 4. 2004 částečný invalidní důchod s tím, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod z 1. 2. 2007 již není částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 20 %.

Krajský soud žalobu ve věci přezkoumání rozhodnutí žalované o odnětí invalidního důchodu rozsudkem podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou. Vycházel přitom z lékařského posudku vypracovaného dne 27. 8. 2007 Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové, z něhož bylo zjištěno, že stěžovatelka k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyla částečně invalidní, neboť konečná procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena na 20 %. Krajský soud nepochyboval o správnosti závěru podaného

posudku, protože posudek vychází ze zdravotního stavu stěžovatelky doloženého výsledky funkčních vyšetření a bylo přihlédnuto i ke kvalifikaci stěžovatelky i k její dřívější výdělečné činnosti. Komise učinila součástí posudku pracovní rekomandaci při zjištěných obtížích, kde závěrem upozornila (a to s ohledem na věk stěžovatelky) na možnost její rekvalifikace. Tento ucelený, přesvědčivě odůvodněný a odbornými závěry lékařů podpořený posudek vedl krajský soud k rozhodnutí nevyhovět návrhu stěžovatelky na doplnění dokazování znaleckým posudkem, jelikož provedení tohoto důkazu za situace soudem zjištěné a popsané v tomto rozhodnutí (stěžovatelka nevznesla do výsledku posouzení zásadní objektivní námitku, nepředložila soudu důkaz schopný zpochybnit posudkový závěr, přičemž komise vypracovala posudek se znalostí objektivního a aktuálního - pro toto řízení - zdravotního stavu stěžovatelky díky dostatečně fundovaným lékařským zprávám), považoval za nadbytečné dokazování.

Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž uvedla, že její zdravotní stav se nijak výrazně nezlepšil od doby, kdy jí původně byl přiznán částečný invalidní důchod, toto její zdravotní omezení stále trvá, není předpoklad jakéhokoliv výraznějšího zlepšení, proto je stěžovatelka přesvědčena, že nemohlo dojít ke snížení poklesu její schopnosti soustavné výdělečné činnosti na 20 % oproti stavu původnímu. Stěžovatelka proto měla a nadále má vážný zájem, aby její zdravotní stav byl přezkoumán v rámci soudního řízení. Již v podané žalobě stěžovatelka navrhla, aby řízení bylo doplněno o posudek znalce, který bude soudem ustanoven, k podání znaleckého posudku k posouzení zdravotního stavu stěžovatelky. Stěžovatelka byla sice seznámena se závěry Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a je též pravdou, že před krajským soudem neuvedla žádné konkrétní výhrady k uvedenému posudku ani nepředložila žádné další lékařské zprávy, které by uvedený posudek mohly zpochybnit, současně však soudu uvedla, že je naprostým laikem v oblasti medicíny, a proto není schopna posoudit, zda posudek zpracovaný uvedenou komisí je správný, kompletní, zda vychází ze všech lékařských zpráv, které zhodnocují její zdravotní stav. Stěžovatelka se subjektivně cítí výrazně omezena ve schopnosti soustavné výdělečné činnosti pro svůj zdravotní stav a podle pracovní rekomandace s ohledem na svou kvalifikaci prakticky není schopna získat práci. Stěžovatelka proto v řízení usilovala o znovuposouzení svého zdravotního stavu soudem ustanoveným znalcem, tedy osobou zcela nezávislou na orgánech státní správy a systému sociálního zabezpečení, neboť lze logicky důvodně předpokládat, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí má zájem na výsledku řízení na straně žalované coby složka orgánu státní správy. Stěžovatelka je přesvědčena, že krajský soud tím, že nevyhověl jejímu návrhu na doplnění dokazování znaleckým posudkem výrazným způsobem zkrátil její práva a zároveň i její možnost se v řízení účinně domáhat ochrany svých práv. Stěžovatelka podala kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. z důvodu, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu vady řízení před soudem, a taková vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Uvedený zákonný důvod zdůvodňuje stěžovatelka právě tou skutečností, že nebyl objektivně a úplně posouzen její zdravotní stav formou znaleckého posudku soudem ustanoveným znalcem. Stěžovatelka považuje za vadu řízení závěr soudu, kterým nevyhověl jejímu návrhu na doplnění dokazování znaleckým posudkem. V případě vyhovění tomuto návrhu na doplnění dokazování mohly výsledky znaleckého posudku mít zcela zásadní vliv na rozhodnutí ve věci, kterým by bylo žalobě stěžovatelky vyhověno. V důsledku uvedené vady řízení tak mohlo dojít k vydání nezákonného rozhodnutí o věci samé. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

K výzvě soudu, aby se žalovaná ke kasační stížnosti vyjádřila, žalovaná sdělila, že této možnosti nevyužije. Žalovaná poukázala na to, že stěžovatelka nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu, resp. s procentním ohodnocením poklesu schopnosti soustavné výdělečné

činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a k tomuto posouzení žalovaná nemá odbornou způsobilost.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a pro tento důvod je kasační stížnost shledána přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Především nutno uvést, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, krajský soud opatřil posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v souladu s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pro rozhodnutí soudu tak má zcela zásadní význam právě závěr vyslovený v posudku odborné lékařské komise. Z toho důvodu musí z posudku vyplývat, že komise zasedala v řádném složení podle § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, dále ve smyslu § 3 odst. 8 ve spojení s § 1 odst. 2 této vyhlášky musí z posudku vyplývat, zda a jak přihlédla komise při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledku vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení jednak zdravotního stavu posuzovaného, v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.), a jednak k posouzení poklesu schopnosti jeho soustavné výtěžné činnosti.

Posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především. Důležitým pravidlem, které nutno zvláště zdůraznit, je ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. To znamená, že posudková komise musí ozřejmit své závěry právě ve vztahu k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu.

Krajský soud si v řízení o žalobě proti rozhodnutí o odnětí částečného invalidního důchodu stěžovatelce opatřil lékařský posudek vypracovaný posudkovou komisí. Komise dospěla k závěru, že stěžovatelka je po stabilizační operaci bederní páteře v roce 2004 pro posun obratlového těla L5 a výhřezu meziobratlové ploténky L5/S1. V současné době přetrvává jen omezená hybnost operovaného úseku páteře. Nejsou známky kořenového dráždění, stěžovatelka nemá prokázána ochrnutí dolních končetin ani nemá svěračové obtíže. Dle neurochirurgického nálezu je stav stabilizovaný s přetrvávajícími lehkými pooperačními obtížemi. Podle nálezu lze konstatovat, že došlo ke zlepšení zdravotního stavu. Zdravotní stav stěžovatelky k datu vydání rozhodnutí žalované neodpovídal žádnému stupni invalidity a posudková komise stanovila konečnou procentní míru poklesu schopnosti soustavné výtěžné

činnosti na 20 %. Posudkové zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky bylo provedeno na základě prostudování její kompletní spisové a zdravotní dokumentace, jež tvoří součást spisu. Z hlediska výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku, se tedy posudková komise ve svém posudku podle Nejvyššího správního soudu dostatečně obsáhle vyjádřila a své lékařské závěry přesvědčivě odůvodnila. Ve vztahu ke stěžovatelčině kasační námitce spočívající v požadavku vyhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví Nejvyšší správní soud uvádí, že obsah posudku podaného posudkovou komisí nevzbuzuje pochybnosti o své úplnosti a správnosti a dochází k obdobným závěrům jako posudek lékaře OSSZ Náchod. Vzhledem k tomu, že lékařské závěry se v otázce hodnocení stěžovatelčina zdravotního stavu shodují pro doplnění dokazování ustanovením soudního znalce z oboru zdravotnictví není dán důvod (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz).

Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejího závěru; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánu České republiky v sociálním zabezpečení, podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí. Jen v tom, že posudková komise, která v této věci vypracovala posudek, je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, nespaturuje Nejvyšší správní soud důvod k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů a důvod k tomu, aby ve věci byl ustanoven znalec (k obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí např. v rozsudku ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35).

Nejvyšší správní soud neshledal v postupu krajského soudu žádnou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí a vzhledem k uvedenému závěru posudkové komise, která posoudila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky pod hranici nutnou pro přiznání částečné invalidity, dospěl zdejší soud k závěru, že ani řízení před správním orgánem netrpělo vadami, jež by měly za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Kasační stížnost byla proto jako nedůvodná zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší, žalované, ač byla v řízení úspěšná, takové právo ze zákona nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu